

vers VO
OR vers

LEZING 167

28 MINUTEN

MATTHEÛS

24:14-15

Het Evangelie aan alle volken en de
verwoesting van Jeruzalem in het jaar 70

GELEZEN UIT

Herziene Statenvertaling

BELUISTER OF BEKIJK

versvoorvers.org/mattheus/24-14-15

BELUISTER OF BEKIJK

Inhoud

1	De Olijfbergrede en de val van Jeruzalem	2 min	3
2	Het Evangelie in heel de wereld	3 min	4
3	Bijbelse overdrijving over 'de hele wereld'	7 min	5
4	Gruwel en verdrukking in de eindtijdleer	7 min	9
5	De grote verdrukking in Jezus' generatie	3 min	12
6	Romeinse legers als gruwel der verwoesting	6 min	14
	Om verder te lezen		18

1

De Olijfbergrede en de val van Jeruzalem

We hebben gekeken naar Mattheüs 24 en naar wat gewoonlijk de rede op de Olijfberg wordt genoemd. Dat is de rede die Jezus hield voor vier van Zijn discipelen, die afzonderlijk naar Hem toe kwamen. Ze vroegen Hem wanneer Jeruzalem verwoest zou worden en welk teken er misschien zou zijn dat dit op het punt stond te gebeuren. Jezus voorspelde dat Jeruzalem verwoest zou worden en dat de tempel zelf met de grond gelijkemaakt zou worden. Dit was voor de discipelen vanzelfsprekend een zaak van groot belang, en ze zeiden:

En zij vroegen Hem: Meester, wanneer zal dat dan zijn en wat is het teken dat deze dingen zullen gebeuren?

LUKAS 21:7

In het Evangelie van Mattheüs is hun tweede vraag iets anders verwoord, maar de inhoud is beslist hetzelfde. Hij vertelt hun wanneer deze dingen zouden gebeuren en welk teken er zou zijn dat ze op het punt stonden te gebeuren. Wanneer Hij hun vertelt wanneer deze dingen zouden gebeuren, zegt Hij later heel rechtstreeks tegen hen in vers 34:

Voorwaar, Ik zeg u: Dit geslacht zal zeker niet voorbijgaan, totdat al deze dingen gebeurd zijn.

MATTHEÛS 24:34

Hij vertelde hun dus wanneer die dingen zouden gebeuren. Maar in het gedeelte dat we tot nu toe hebben gelezen, heeft Hij hun nog niet verteld welk teken er zou zijn dat deze dingen op het punt stonden vervuld te worden.

We zijn met onze studie nog maar tot en met vers 13 gekomen. Daar zei Jezus dat er valse christussen en valse profeten zouden zijn. De gelovigen zouden vervolgd worden. Er zou geloofsafval zijn en de liefde van velen zou verkillen. Hij zei dat er

aardbevingen, hongersnoden, epidemieën, oorlogen en geruchten van oorlogen zouden zijn. Wat we de vorige keer vanuit de geschiedenis hebben gezien, is dat al die dingen inderdaad zijn gebeurd. Er waren zeer veel aardbevingen, plagen en epidemieën. Er waren zeer veel oorlogen en zeer onrustige omstandigheden, zowel in het Romeinse Rijk als in Israël. Er was zelfs een oorlog die leidde tot het einde van het Joodse tijdperk. Die oorlog duurde drieënhalf jaar voordat Jeruzalem in het jaar 70 na Christus werd verwoest. Al die dingen die Jezus noemde, waren er dus beslist.

2

Het Evangelie in heel de wereld

In vers 14 zei Hij echter:

En dit Evangelie van het Koninkrijk zal in heel de wereld gepredikt worden tot een getuigenis voor alle volken; en dan zal het einde komen.

MATTHEÛS 24:14

Deze uitspraak, dat het Evangelie in heel de wereld gepredikt zal worden als een getuigenis voor alle volken en dat daarna het einde zal komen, kan op twee manieren worden opgevat. Misschien denk je dat zij maar op één manier kan worden opgevat, maar er zijn hier in werkelijkheid twee mogelijkheden.

De ene mogelijkheid is dat we haar letterlijk opvatten: ieder volk op aarde zal de gelegenheid krijgen het Evangelie te horen voordat Jezus aan het einde van de wereld terugkomt. En misschien zouden we daaruit kunnen afleiden dat ieder mens in ieder volk die gelegenheid zal krijgen. Op basis van deze uitleg van dit vers zien velen de moderne zendingsbeweging als een van de ontwikkelingen die de komst van de Heere misschien zullen bespoedigen. Jezus zei immers dat het einde niet kan komen voordat het Evangelie in heel de wereld is gepredikt als een getuigenis voor alle volken.

Dat gebeurt nu natuurlijk meer dan in welke periode van de recente geschiedenis ook. Sommigen zouden zeggen: „We zijn heel dicht bij het punt waarop het Evangelie aan alle volken is gepredikt, en dan kan het einde komen.” Daarbij wordt aangenomen

dat dit het einde van de wereld betekent, of het einde van de huidige orde, wanneer Jezus terugkomt.

Het is mogelijk dat dit precies is wat Jezus bedoelt. Ik sluit dit niet uit. Zijn rede hier gaat echter voor het grootste deel niet over het einde van de wereld of over de wederkomst. Zij gaat over het jaar 70 na Christus, over de verwoesting van Jeruzalem. De context maakt dat tamelijk duidelijk wanneer we kijken naar wat Jezus voorspelde en waarnaar zij Hem vroegen.

Maar als Hij het over het einde van Jeruzalem heeft wanneer Hij zegt dat het einde zal komen, als Hij het over het jaar 70 na Christus heeft, hoe moeten we dan Zijn uitspraak begrijpen dat dit Evangelie in heel de wereld gepredikt zal worden als een getuigenis voor alle volken? We geloven beslist niet dat het Evangelie vóór het jaar 70 na Christus alle volken had bereikt. We geloven niet dat het evangelie was gepredikt aan alle volken in de ruime betekenis die wij tegenwoordig aan die woorden geven. Zelfs tot op de dag van vandaag zijn er volken waaraan het Evangelie nog niet is gepredikt. Het kan dus niet zo zijn dat alle volken vóór het jaar 70 na Christus het Evangelie hadden gehoord.

3

Bijbelse overdrijving over ‘de hele wereld’

Maar we moeten rekening houden met het gebruik van overdrijving dat in de Schrift geregeld voorkomt. Ik probeer niets af te zwakken, want ik zou dit vers net zo graag volledig letterlijk opvatten. Maar voordat we een besluit nemen, moeten we Schrift met Schrift vergelijken.

Paulus schreef Kolossenzen 1:6 natuurlijk vóór het jaar 70 na Christus. Hij is waarschijnlijk in het jaar 67 na Christus gestorven, dus al de brieven van Paulus zijn vóór het jaar 70 na Christus geschreven. Laten we bij vers 5 beginnen. In Kolossenzen 1:6 zei Paulus:

vanwege de hoop die voor u is weggelegd in de hemelen. Hiervan hebt u eerder gehoord door het Woord van de waarheid, namelijk van het Evangelie. Dit is naar u toe gekomen zoals ook in de hele wereld, en het draagt vrucht zoals ook onder u, vanaf de dag dat u het gehoord hebt en de genade van God in waarheid hebt leren kennen.

KOLOSSENZEN 1:5-6

Merk op dat Paulus over het Evangelie sprak. Hij zegt dat het tot de Kolossenzen is gekomen, zoals ook in heel de wereld. Met „heel de wereld” moet natuurlijk de hele Romeinse wereld bedoeld zijn. Maar zelfs toen wist Paulus dat er plaatsen waren die het Evangelie nog niet hadden gehoord. Juist in die tijd hoopte Paulus bijvoorbeeld naar Spanje te gaan om daar het Evangelie te prediken.

daarheen te gaan omdat het evangelie daar nog niet was gekomen. Paulus wist dat Spanje het Evangelie nog niet had gehoord. Hij wist waarschijnlijk dat Groot-Brittannië het Evangelie nog niet had gehoord. Er waren waarschijnlijk gebieden in het Verre Oosten, zoals China en India, die het Evangelie nog niet hadden gehoord. Toen Paulus zei dat het evangelie in de hele wereld was gekomen, bedoelde hij dat dus niet in absoluut letterlijke zin.

Kijk zo ook eens naar wat er later in Kolossenzen 1 staat, in vers 23. Paulus zei:

als u tenminste in het geloof blijft, gefundeerd en vast, en u niet laat afbrengen van de hoop van het Evangelie, dat u gehoord hebt, dat gepredikt is in de hele schepping die onder de hemel is, waarvan ik, Paulus, een dienaar geworden ben.

KOLOSSENZEN 1:23

— dat wil zeggen: het Evangelie —

Let erop dat hij in de verleden tijd spreekt:

Het evangelie dat aan ieder schepsel onder de hemel werd verkondigd.

Is het Evangelie aan ieder schepsel onder de hemel verkondigd? Blijkbaar niet letterlijk. Maar als Paulus zulke hyperbolen gebruikt en dat heel natuurlijk doet, zonder te verwachten dat iemand moeite zal hebben hem te begrijpen, zou Jezus dan niet dezelfde hyperbool, of in wezen dezelfde hyperbool, gebruikt kunnen hebben toen Hij zei:

En dit Evangelie van het Koninkrijk zal in heel de wereld gepredikt worden tot een getuigenis voor alle volken; en dan zal het einde komen.

MATTHEÛS 24:14

Paulus zei dat het Evangelie in de hele wereld was verkondigd.

Paulus zei dat het aan ieder schepsel was verkondigd, niet alleen aan alle volken, maar aan ieder schepsel.

Dit soort taal komt buitengewoon vaak voor in het Nieuwe Testament. Zo spraken de Joden. Ze gebruikten vaak wat wij hyperbolen zouden noemen. We hebben bijvoorbeeld Handelingen 2, vers 5. Daar wordt gesproken over de dag van Pinksteren, toen de Geest op de gelovigen in de bovenzaal viel. Handelingen 2:5 zegt:

Nu woonden er Joden in Jeruzalem, godvrezende mannen uit alle volken die er onder de hemel zijn.

HANDELINGEN 2:5

Toen dat geluid klonk, kwam de menigte bijeen en zij hoorden hen allemaal in hun eigen taal.

Is het zo dat er in Jeruzalem Joden waren uit elk volk onder de hemel? Waren daar Joden uit China? Waren daar Joden uit Noord-Amerika? Waren daar Joden uit Australië? Natuurlijk niet. De Joden hadden die landen zelfs nog niet bereikt. Naar alle waarschijnlijkheid waren ze nog niet zo ver verspreid geraakt. „Elk volk onder de hemel” moet daarom beperkt worden tot de volken waarin Joden woonden, en uit al die volken waren daar in Jeruzalem Joden. Dat wil zeggen dat er in die tijd vanuit allerlei landen een grote toestroom van Joden naar Jeruzalem was. Maar in de taal van de Schrift wordt het zo verwoord:

Vrome mensen uit elk volk onder de hemel.

Dat lijkt sterk op de uitspraak van Paulus dat het Evangelie aan ieder schepsel onder de hemel is verkondigd. Het is niet letterlijk. Dat is het probleem met mensen die volhouden dat de Bijbel altijd letterlijk moet worden opgevat. Zij zullen in de problemen komen, omdat de Bijbel niet altijd letterlijke taal gebruikt. De Bijbel gebruikt beeldspraak. Je moet de Bijbel begrijpen zoals de schrijvers bedoelden dat hij begrepen zou worden, en zoals het Joodse volk en de eerste christenen hem zouden hebben begrepen.

De Bijbel zegt dat de Joden die naar Jeruzalem kwamen uit elk volk onder de hemel afkomstig waren. Paulus zei eveneens dat het evangelie in zijn tijd aan ieder schepsel onder de hemel was verkondigd en de hele wereld had bereikt. Zou Jezus met de volgende woorden ongeveer hetzelfde bedoeld kunnen hebben als Paulus?

Dit evangelie van het koninkrijk zal over de hele wereld worden verkondigd als een getuigenis voor alle volken, en dan zal het einde komen.

Paulus zei dat dit in zijn eigen tijd was gebeurd. Dat was vóór het jaar 70 na Christus. De opmerking van Jezus zou daar dus ook naar kunnen verwijzen: voordat in het jaar 70 na Christus het einde van Jeruzalem komt, zal het Evangelie aan alle volken worden verkondigd. Maar met „alle volken” bedoelt Hij dat niet letterlijker dan Paulus het bedoelde toen hij „ieder schepsel onder de hemel” zei, of toen hij „de hele wereld” zei, of dan Lukas het bedoelde toen hij in Handelingen 2 „elk volk onder de hemel” zei. Dit was geen letterlijke uitspraak. Dit was een hyperbool.

Dat doet op geen enkele manier afbreuk aan de Bijbel. Het leert ons eenvoudig hoe we de taal moeten begrijpen die de Bijbelschrijvers gebruikten. We kunnen ons daar maar beter vertrouwd mee maken. Schrijvers uit verschillende culturen drukken zich op verschillende manieren uit. Als we koppig volhouden dat zij zich moeten uitdrukken zoals wij ons uitdrukken, kunnen we koppig en bekrompen zijn als we dat willen, maar dan zullen we niet begrijpen wat er gezegd werd.

Hoewel Jezus' uitspraak dat het evangelie vóór het einde aan alle volken verkondigd zal worden letterlijk bedoeld kan zijn, kan Hij verwijzen naar het einde van de wereld zoals wij die kennen. In dat geval zou het evangelie vóór die gebeurtenis letterlijk aan ieder volk ter wereld worden gepredikt. Ik zou graag geloven dat dit het geval is. Uit trouw aan de Schrift moet ik zeggen dat de mogelijkheid bestaat dat Jezus dezelfde hyperbool gebruikt als Paulus, Lukas en andere Bijbelschrijvers. Als dat zo is, zou Hij hier kunnen verwijzen naar het einde van Jeruzalem, precies datgene waarnaar de discipelen vroegen, en zeggen: voordat dat gebeurt, zal dit Evangelie overal naar de heidenen uitgaan.

4

Gruwel en verdrukking in de eindtijdleer

Dan zegt Hij in vers 15 iets wat zo algemeen verkeerd wordt begrepen, dat we er geruime tijd naar zullen moeten kijken. In Mattheüs 24:15 zei Jezus:

Wanneer u dan de gruwel van de verwoesting, waarover gesproken is door de profeet Daniël, zult zien staan op de heilige plaats — laat hij die het leest, daarop letten! —

MATTHEÛS 24:15

Verwijzing gecontroleerd: de spreker noemde Daniël 9, maar de bewoording is Mattheüs 24:15.

laten dan zij die in Judea zijn, vluchten naar de bergen. Wie op het dak is, moet niet naar beneden gaan om iets uit zijn huis te halen, en wie op de akker is, moet niet terugkeren naar wat hij achterliet om zijn kleren te halen. Maar wee de zwangeren en de zogenden in die dagen! En bid dat uw vlucht niet zal plaatsvinden in de winter en ook niet op een sabbat. Want dan zal er een grote verdrukking zijn, zoals er niet geweest is vanaf het begin van de wereld, tot nu toe, en zoals er ook nooit meer zijn zal. En als die dagen niet ingekort werden, zou er geen vlees behouden worden; maar ter wille van de uitverkorenen zullen die dagen ingekort worden.

MATTHEÛS 24:16-22

Laten we daar even stoppen, want hier zijn we twee uitdrukkingen tegengekomen die heel vaak ter sprake komen in discussies over de eindtijd. Een daarvan is de uitdrukking ‘de gruwel van de verwoesting’, die hier in vers 15 wordt genoemd. De andere staat in vers 21, waar naar de grote verdrukking wordt verwezen.

Christenen van een bepaalde richting spreken vaak over de verdrukking en ook over de grote verdrukking. Daarmee doelen ze in hun gedachten op een periode aan het einde van de wereld, vlak voordat Jezus terugkomt. Een heel gangbare opvatting onder christenen in deze tijd is de visie van de bedelingenleer dat er vlak voor de wederkomst een zevenjarige periode van verdrukking zal zijn. Deze zeven jaar zullen de tijdspanne vullen tussen de opname van de gemeente en de komst van Christus ten oordeel met Zijn engelen. Daarom geloven ze dat de komst van Christus in twee fasen plaatsvindt: Hij komt voor de heiligen bij de opname en Hij komt met Zijn heiligen bij het oordeel op de laatste dag. Maar tussen deze twee fasen ligt een periode van zeven

jaar, oftewel de periode van de verdrukking. De eerste helft van deze zeven jaar, de eerste drieënhalf jaar, wordt naar men aanneemt gewoon de verdrukking genoemd. De tweede helft, de tweede drieënhalf jaar, wordt vaak de grote verdrukking genoemd.

De opvatting dat dit zo is, is zo wijdverbreid dat de meeste christenen zich nooit hebben afgevraagd of de Bijbel dit eigenlijk wel leert. Zelf heb ik het jarenlang onderwezen. Ik herinner me nog heel goed dat een vriend van mij, die deze opvatting ook onderwees, en ik waarschijnlijk twintig jaar geleden op het strand met elkaar in gesprek waren. Hij zei: ‘Steve, waar vinden we in de Bijbel eigenlijk een verwijzing naar een zevenjarige verdrukking?’ Destijds had ik daar nog niet echt zo grondig over nagedacht. Ik dacht en dacht en dacht, en sindsdien heb ik de Schrift ijverig onderzocht. Het antwoord is dat we die nergens vinden. Er is geen enkele plaats in de Bijbel waar een zevenjarige verdrukking wordt genoemd.

Er bestaat natuurlijk onder sommigen een neiging om de zogenoemde verdrukking toe te passen op de zeventigste week van Daniël. Daniël had in Daniël 9:24–27 een profetie over zeventig weken, waarbij elke week zeven jaar vertegenwoordigt. Sommigen geloven dat de zeventigste week van Daniël nog niet heeft plaatsgevonden. Dit strookt bepaald niet met wat Daniël zei, maar het is wel wat veel christenen tegenwoordig zeggen: dat de zeventigste week nog toekomstig is en gelijkgesteld wordt aan de verdrukking. Omdat men gelooft dat elk van de weken van Daniël zeven jaar duurt, moet de zeventigste week ook zeven jaar duren. Als dat zo is, en als die week wordt gelijkgesteld aan de verdrukking, dan duurt de verdrukking zeven jaar.

Maar bij deze hele redenering kunnen vraagtekens worden gezet. Er is geen enkele reden om de zeventigste week van Daniël de verdrukking te noemen. De Bijbel stelt die week daar beslist niet mee gelijk. Nergens wordt zij zo aangeduid. En er is evenmin reden om te geloven dat de zeventigste week van Daniël nog toekomstig is als om te geloven dat de negenenzestigste, achtenzestigste of zevenenzestigste week van Daniël nog toekomstig is. Niets in Daniël wijst erop dat de zeventigste week op een zo laat tijdstip in de geschiedenis nog toekomstig zou zijn. In feite zouden alle zeventig weken hun loop volbrengen binnen ongeveer 490 jaar na het moment waarop Artaxerxes het bevel gaf om Jeruzalem te herstellen en te herbouwen, en dat was lang geleden.

Het hele idee dat de verdrukking zeven jaar duurt, gebaseerd op de gelijkstelling ervan met de zeventigste week van Daniël, is naar mijn mening een uiterst onverantwoord gebruik van de Schrift. Ik gebruikte die redenering vroeger ook, maar naarmate ik ouder werd en meer vrees voor God kreeg ten aanzien van de manier waarop ik met het Woord van God omging, werd ik verantwoordelijker.

Het enige andere bewijs dat er een zevenjarige verdrukking zou zijn, is dat er in Openbaring vijf vermeldingen staan van een periode van ongeveer drieënhalf jaar. Soms wordt die 1.260 dagen genoemd, soms 42 maanden en soms een tijd, tijden en een halve tijd. Maar in elk geval lijkt de genoemde tijdsduur overeen te komen met drieënhalf jaar.

Er zijn vijf verwijzingen naar deze drieënhalf jaar. Om de een of andere reden hebben sommige leraren besloten dat er twee van zulke perioden zijn. Waarschijnlijk komt dat doordat ze dit aannemen op grond van hun koppeling van de zeventigste week van Daniël aan de eindtijd. Als ze dat doen, zeggen ze: „Dit is drieënhalf jaar; er moeten twee van zulke perioden zijn.” Het boek Openbaring zegt niet dat er twee van zulke perioden zijn. Het boek Openbaring spreekt altijd over drieënhalf jaar. Het spreekt nooit over zeven jaar. Als ik Openbaring lees zonder de bril die mijn vroegere leraren mij hebben aangemeten, krijg ik beslist de indruk dat de drieënhalf jaar in Openbaring, iedere keer dat die periode wordt genoemd, steeds dezelfde periode is. Misschien zijn er andere manieren om dit te zien, maar afgezien van deze bewijzen staat er niets in de Bijbel wat erop wijst dat er in de toekomst een zevenjarige verdrukking zal zijn.

5

De grote verdrukking in Jezus' generatie

Waar komt de term „grote verdrukking” vandaan? Die komt uit Mattheüs 24:21. Jezus zei:

Want dan zal er een grote verdrukking zijn.

De enige andere plaats die over deze grote verdrukking spreekt, is Openbaring 7:14. Daar staat:

En ik zei tegen hem: U weet het, mijn heer. En hij zei tegen mij: Dezen zijn het die uit de grote verdrukking komen; en zij hebben hun gewaden gewassen en ze hebben hun gewaden wit gemaakt in het bloed van het Lam.

OPENBARING 7:14

Waarschijnlijk verwijst dit naar dezelfde die Jezus noemde: de grote verdrukking.

Maar wanneer is deze grote verdrukking? Wanneer vond die plaats, of wanneer zal die plaatsvinden? Ik wil stellen dat het niet iets is wat zeven jaar duurt, en dat het niet iets is waarnaar wij in onze tijd nog moeten uitzien. Jezus sprak daadwerkelijk over 'deze generatie'. Daarmee bedoelde Hij de generatie waarin Hij leefde.

Voorwaar, Ik zeg u: Dit geslacht zal zeker niet voorbijgaan, totdat al deze dingen gebeurd zijn.

MATTHEÛS 24:34

Daarom geloof ik dat de grote verdrukking waarover Hij sprak, tijdens het leven van Zijn discipelen plaatsvond.

Hij zei ook dat dit iets zou zijn wat Zijn discipelen, tegen wie Hij sprak, zouden zien. In vers 23 zegt Hij:

Als iemand dan tegen u zegt: Zie, hier is de Christus of daar, geloof het niet;

MATTHEÛS 24:23

Jezus gaf aan dat Zijn discipelen, de vier mannen tegen wie Hij sprak, op deze crisis zouden kunnen reageren. Wanneer deze grote verdrukking plaatsvond, zouden zij mensen zien die beweerden de Christus te zijn. Hij zegt:

Geloof het niet. Volg ze niet.

Evenzo zei Hij dat zij de gruwel van de verwoesting zouden zien. In Mattheüs 24:15 zegt Hij:

Wanneer u dan de gruwel van de verwoesting, waarover gesproken is door de profeet Daniël, zult zien staan op de heilige plaats — laat hij die het leest, daarop letten! —

MATTHEÛS 24:15

Verwijzing gecontroleerd: de spreker noemde Daniël 9, maar de bewoording is Mattheüs 24:15.

De verwijzing komt ook uit de zeventig weken in Daniël 9. De spreker noemt vers 26, maar de bewoording waarop hij doelt staat in vers 27:

Hij zal voor velen het verbond versterken, één week lang. Halverwege de week zal Hij slachtoffer en graanoffer doen ophouden. Over de gruwelijke vleugel zal een verwoester zijn, zelfs tot aan de voleinding, die, vast besloten, uitgegoten zal worden over de verwoeste.

DANIËL 9:27

Het is in Daniël een verwijzing naar de verwoesting van Jeruzalem door de Romeinen, en dat is het hier ook.

6

Romeinse legers als gruwel der verwoesting

Hoe weet ik dat? Omdat ik andere evangeliën kan raadplegen, zoals het Evangelie naar Lukas. In Lukas 21 kunnen we deze rede gedachte voor gedachte volgen. Leg Mattheüs 24 naast Lukas 21 en ga vers voor vers en gedachte voor gedachte verder. Dan zul je zien

hoe de rede zich ontvouwt. Op het specifieke punt waar in het Evangelie naar Mattheüs staat:

Wanneer jullie de gruwel van de verwoesting zien, staat er op het overeenkomstige punt in het Evangelie naar Lukas:

Wanneer u zult zien dat Jeruzalem door legers omringd wordt, weet dan dat zijn verwoesting nabij is.

LUKAS 21:20

Hebben de discipelen lang genoeg geleefd om dat te zien? Zeker. Het gebeurde in die generatie. Met andere woorden, Lukas vertelt ons dat de gruwel van de verwoesting die in Mattheüs wordt genoemd, bestaat uit het feit dat Jeruzalem door legers wordt omsingeld. Dat gebeurde in het jaar 70 na Christus. De grote verdrukking die toen plaatsvond, gebeurde dus tijdens het leven van de discipelen. Je hoeft Josephus maar te lezen om te beseffen dat het geen overdrijving is om te zeggen dat er daarvoor of daarna geen grotere verdrukking is geweest. Je hoeft je niet op overdrijving te beroepen om daar een ware uitspraak van te maken.

Het feit is dat de gruwel van de verwoesting waarover de profeet Daniël sprak, in Daniël 9 wordt genoemd in een gedeelte over het volk van de vorst die zou komen en die de stad en het heiligdom zal verwoesten. Dat is de verwoesting van Jeruzalem door de Romeinen. Er staat:

Hij zal voor velen het verbond versterken, één week lang. Halverwege de week zal Hij slachtoffer en graanoffer doen ophouden. Over de gruwelijke vleugel zal een verwoester zijn, zelfs tot aan de voleinding, die, vast besloten, uitgegoten zal worden over de verwoeste.

DANIËL 9:27

In de Engelse bewoording wordt hier een rechtstreeks woordverband gelegd tussen de ‘gruwel’ en datgene wat ‘verwoesting brengt’. De HSV formuleert dit als ‘de gruwelijke vleugel’ en ‘een verwoester’. Volgens de spreker verwijst dit in Daniël 9 naar de

verwoesting van Jeruzalem nadat de Messias was gekruisigd. Dat zou het jaar 70 na Christus zijn.

De profeet Daniël gebruikte de term „gruwel van de verwoesting”, en Jezus gebruikte die term. De schrijver Mattheüs zegt echter:

Wanneer u dan de gruwel van de verwoesting, waarover gesproken is door de profeet Daniël, zult zien staan op de heilige plaats — laat hij die het leest, daarop letten! — laten dan zij die in Judea zijn, vluchten naar de bergen. Wie op het dak is, moet niet naar beneden gaan om iets uit zijn huis te halen, en wie op de akker is, moet niet terugkeren naar wat hij achterliet om zijn kleren te halen. Maar wee de zwangeren en de zogenden in die dagen! En bid dat uw vlucht niet zal plaatsvinden in de winter en ook niet op een sabbat. Want dan zal er een grote verdrukking zijn, zoals er niet geweest is vanaf het begin van de wereld, tot nu toe, en zoals er ook nooit meer zijn zal. En als die dagen niet ingekort werden, zou er geen vlees behouden worden; maar ter wille van de uitverkorenen zullen die dagen ingekort worden.

MATTHEÛS 24:15-22

Markus doet hetzelfde. Hij haalt de daadwerkelijke woorden van Jezus aan:

De gruwel van de verwoesting, en zegt dan dat de lezer het moet begrijpen. De HSV geeft de overeenkomstige aansporing in Mattheüs weer als ‘laat hij die het leest, daarop letten’.

Lukas schrijft echter aan iemand die niet erg vertrouwd is met Joodse zegswijzen of met de profeet Daniël. Daarom haalt hij niet de daadwerkelijke woorden van Jezus aan:

Gruwel van de verwoesting, om vervolgens tussen haakjes te zeggen: „Als je dit leest, hoop ik dat je het begrijpt.” Lukas nam aan dat zijn lezer het niet zou begrijpen. Hij parafraseerde het eenvoudigweg en zei:

Wanneer u zult zien dat Jeruzalem door legers omringd wordt, weet dan dat zijn verwoesting nabij is.

LUKAS 21:20

Dat is de gruwel die haar verwoesting zal veroorzaken.

Iedereen kan dit voor zichzelf bewijzen. Neem Mattheüs 24, Markus 13 en Lukas 21. Dan kun je gemakkelijk voor jezelf bewijzen dat de gruwel van de verwoesting waarover de profeet Daniël sprak — je kunt ook Daniël 9:26 en 27 bekijken — inhoudt dat Jeruzalem in het jaar 70 na Christus door legers werd omsingeld.

Bij Daniël gebeurt dit direct nadat de Messias gekruisigd is. We lezen over het oordeel dat over Jeruzalem komt. Ze doden de Messias. In Daniël 9:26 staat over Hem:

De Messias zal uitgeroeid worden.

DANIËL 9:26

Dan lezen we in Daniël 9:26 over

het volk van een vorst die komen zal

DANIËL 9:26

de Romeinen, die komen om de stad te verwoesten — dat is Jeruzalem — en het heiligdom — dat is de tempel. In die context lezen we over de gruwel van de verwoesting, de verwoesting van Jeruzalem in het jaar 70 na Christus.

Je vraagt je misschien af waarom iemand dit over het hoofd ziet. Hoe kunnen ze zoiets overduidelijks missen? Daar zijn redenen voor, en daar zullen we verder over spreken. Bestudeer het zelf. Geloof niets wat ik of iemand anders je vertelt. Lees gewoon de Schriften en geloof wat daarin staat. Je zult het soms heel verhelderend vinden om te zien welk licht de Schriften op de commentaren werpen.

Om verder te lezen

Alle bijbelteksten die in deze lezing aan bod komen, in de volgorde waarin ze gebruikt zijn.

- Lukas 21:7
- Mattheüs 24:34
- Mattheüs 24:14
- Kolossenzen 1:5-6
- Kolossenzen 1:23
- Handelingen 2:5
- Mattheüs 24:15
- Mattheüs 24:16-22
- Openbaring 7:14
- Mattheüs 24:23
- Daniël 9:27
- Lukas 21:20
- Mattheüs 24:15-22
- Daniël 9:26

Lezing © Steve Gregg / The Narrow Path. Nederlandse vertaling © 2026 Vers voor Vers. De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © 2010/2016 Stichting HSV.